

กรณีศึกษา

กรณีศึกษา

การส่งมอบงาน ส่งให้ใคร ?

- ✓ ผู้ว่าจ้าง
- ✓ ประธานกรรมการตรวจการจ้าง
- ✓ ผู้ควบคุมงาน
- ✓ ส่วนราชการ

นร.(กวพ) ๑๓๐๔/๓๓๐๒ ลว ๓ เม.ย.๒๕๔๐

นร.(กวพ) ๑๓๐๕/๖๕๘๕๕ ลว ๑๑ ก.ค. ๒๕๔๔

จับผิดด้วยเหรอที่ไม่ออกไปตรวจงานจ้าง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๘๓-๕๘๔/๒๕๕๔

คณะกรรมการตรวจการจ้างปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความระมัดระวัง ไม่ได้ออกไปตรวจงานจ้างในขณะที่ผู้รับจ้างกำลังปฏิบัติงานตามสัญญาเพราะเชื่อตามรายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงาน เนื่องจากไม่มีประเด็นหรือข้อสงสัย ที่จะเป็เหตุให้ต้องออกไปตรวจงานจ้างก่อนลงชื่อตรวจรับงานและทำให้ทางราชการเสียหาย ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวจะทำให้พันความรับผิดชอบได้หรือไม่

คณะกรรมการตรวจการจ้าง ได้ตรวจรับงานจ้างเมื่อเห็นว่าถูกต้องครบถ้วน ตามสัญญา โดยไม่ออกตรวจงานจ้างจริง อาศัยเพียงข้อรายงานของนายช่างโยธาซึ่งทำหน้าที่ผู้ควบคุมงาน และเป็นพนักงานใหม่อยู่ระหว่างทดลองงาน แต่หลังจากหน่วยงานเบิกจ่ายเงินค่าจ้างให้ผู้รับจ้าง จึงทราบว่า ปริมาณดิน ที่นำมาถมไม่ครบถ้วนตามสัญญาที่กำหนด
ทำให้หน่วยงานต้องสูญเงินจำนวน ๑๒๙,๑๖๔ บาท

กระทรวงการคลัง เห็นว่า

คกก.กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เนื่องจาก คกก.มีหน้าที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องของผู้รับจ้าง และใบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานด้วยความละเอียดถี่ถ้วนเพื่อให้เป็นไปตามสัญญา มิใช่เพียงแต่ตรวจใบรายงานและเชื่อถือรายงานของผู้ควบคุมงานโดยมิได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง อันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานให้ชาติใช้ค่าเสียหาย

คณะกรรมการตรวจงานจ้าง เห็นว่า

สาเหตุที่ไม่ออกตรวจสถานที่เป็นเพราะเมื่อพิจารณารายงานการปฏิบัติงาน ของผู้ควบคุมงานแล้ว เห็นว่างานจ้างแล้วเสร็จถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา ไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ว่า การถมดินไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นไปตามหลักวิชาช่างที่ดีหรือไม่ ทั้งสภาพพื้นดินเป็นป่า มีความสูงต่ำไม่เท่ากัน ดินไม่ได้ขาดหาย และตนไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ ไม่อาจยืนยันว่าปริมาณดินที่ถมถูกต้องหรือไม่

ข้อเท็จจริง

เมื่อข้อเท็จจริงเป็นที่รับกันว่าในขณะที่ผู้รับจ้างกำลังปฏิบัติงาน ตามสัญญา คณะกรรมการไม่ได้ออกไปตรวจงานจ้าง เพราะได้พิจารณารายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานแล้วเห็นว่า ไม่มีประเด็นข้อสงสัยตามระเบียบ

แต่รายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานไม่มีการจดบันทึกเพื่อรายงานการปฏิบัติงานว่าในวันที่ ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการตามสัญญาจ้างมีรถบรรทุกขนดินเข้ามาจำนวนกี่คัน แต่ละคันบรรทุกดินจำนวนกี่ลูกบาศก์เมตร เพราะการจดบันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างละเอียดย่อมทำให้รับทราบผลการปฏิบัติงานในแต่ละวันได้ว่าขณะนั้นได้ถมดินไปแล้วกี่ลูกบาศก์เมตร อันจะเป็นพยานหลักฐานอ้างอิงเพื่อทำการตรวจสอบจำนวนดินในเบื้องต้นได้ว่าการดำเนินงานของผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างคืบหน้าและเป็นไปตามข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่

ซึ่งหากคณะกรรมการตรวจการจ้างใช้ความระมัดระวังในการตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานก็จะเห็นข้อสงสัยในการรายงานการปฏิบัติงานและออกไปตรวจงานจ้างเพื่อดูว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนด ในสัญญาหรือไม่

ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบละเมิดและสำนักงานโยธาธิการจังหวัดซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านก็เป็นหลักฐานยืนยันได้ชัดเจนว่าจำนวนดินที่ถมไม่ครบตามสัญญา ถือได้ว่าผู้รับจ้างไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญา การตรวจรับการจ้างของคณะกรรมการตรวจการจ้าง จึงไม่เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว เนื่องจากเป็นการตรวจรับการจ้างที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในสัญญา และหากคณะกรรมการตรวจการจ้างเห็นว่า ไม่สามารถยืนยันปริมาณดินที่ถมถูกต้องตามสัญญา โดยหน้าที่แล้วก็ควรที่จะดำเนินการแจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญเข้าตรวจสอบในการตรวจรับงานจ้างร่วมได้ เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่รัฐ แต่คณะกรรมการตรวจการจ้างมิได้ดำเนินการแต่อย่างใด

ศาลปกครอง

พฤติการณ์ของคณะกรรมการตรวจการจ้าง จึงเป็นการกระทำที่ขาดความระมัดระวังและขาดการตรวจสอบที่ถูกต้องตามวิสัยและพฤติการณ์ของบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการตรวจการจ้างที่จะต้องใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ จึงเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๔๒๐ แห่ง ปพพ. และมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ศาลปกครอง

ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจการจ้าง ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจการจ้างก็โดยมีเจตนารมณ์ที่จะ ให้การตรวจรับผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบว่าถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วนตามแบบรูปราชการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา อันเป็นประโยชน์ต่อราชการหรือไม่ คณะกรรมการตรวจรับงานจึงมีหน้าที่ตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและใช้ความระมัดระวังรอบคอบในการตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงาน และตรวจสอบงานจ้างให้เป็นไปตามแบบรูปราชการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

ดังนั้น คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงไม่เพียงแต่ตรวจรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ควบคุมงานด้วยความละเอียดถี่ถ้วนเท่านั้น หากเห็นว่ารายงานมีข้อบกพร่องหรือมีข้อสงสัยจะต้องออกไปตรวจงานจ้างเพื่อดูว่าการดำเนินงานของผู้รับจ้างเป็นไปตามรายละเอียด ของสัญญาหรือข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่

นอกจากนี้ หากเห็นว่าไม่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบงานได้อย่างครบถ้วน ก็ควรจะดำเนินการเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เข้ามาตรวจสอบ เพราะการที่ราชการได้รับความเสียหาย อันเนื่องมาจากการไม่ใช้ความระมัดระวังและไม่ตรวจสอบงานจ้างด้วยความละเอียดรอบคอบตามวิสัยและพฤติการณ์ การทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจการจ้าง ย่อมเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงที่กรรมการตรวจการจ้างจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

การตรวจรับงานจ้าง

- คณะกรรมการตรวจการจ้างมีหน้าที่ต้องตรวจรับงานจ้างให้ถูกต้องครบถ้วนตามแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา
- คณะกรรมการตรวจการจ้างรับรองว่าผู้รับจ้างทำงานแล้วเสร็จ ทั้งที่งานยังไม่แล้วเสร็จตามข้อกำหนดในสัญญา เป็นเหตุให้รัฐต้องจ่ายเงินค่าจ้างเต็มจำนวน แต่ได้รับงานน้อยกว่าที่กำหนด ในสัญญา เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

การตรวจงานจ้าง

(คำพิพากษาศาลปกครองปกครองกลาง
ที่ 83/2549)

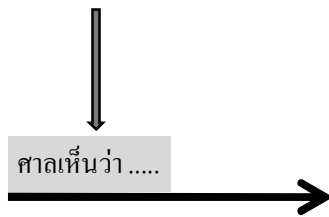
ประธานกรรมการตรวจรับ เสนอความเห็นให้ขยายระยะเวลาในการก่อสร้างโดยเข้าใจว่ามีเหตุขยายเวลาได้ตามกฎหมาย แม้จะเป็นการประมาทเลินเล่อไม่ได้ใช้ความระมัดระวังเท่าที่ควร ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่ได้รับค่าปรับตามสัญญา แต่ไม่ถึงขนาดประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือจงใจทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย

ข้อเท็จจริง

ผู้ควบคุมงานก่อสร้างรายงานข้อเท็จจริงว่า พื้นที่ก่อสร้างมีฝนตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน ทำให้น้ำท่วมผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานก่อสร้างได้ จึงมีเหตุที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นเหตุสุดวิสัยที่จะขยายเวลาตามสัญญาได้ตามระเบียบ ไม่ใช่ที่จะช่วยเหลือผู้รับจ้างให้ไม่ต้องเสียค่าปรับ และไม่ปรากฏว่ามีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ผู้ฟ้องคดีได้รับแต่งตั้งให้เป็นปลัดเทศบาลและแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการตรวจการจ้างประมาณสองปีเศษซึ่งนับว่าเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุไม่มากนักและไม่ปรากฏว่าได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุโดยตรง แม้หน่วยงานจะได้แจ้งแนวทางปฏิบัติตามระเบียบก็เป็นเพียงการชี้แจงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานพัสดุในภาพรวมเท่านั้น ผู้ปฏิบัติงานจึงไม่อาจเข้าใจระเบียบได้อย่างถ่องแท้

นอกจากนี้ผู้รับจ้างได้ดำเนินการก่อสร้างให้แล้วเสร็จตามสัญญา ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่เสนอความเห็น ให้ขยายเวลาโดยประมาณเล็กน้อยที่ไม่ได้ความระมัดระวังเท่าที่ควรซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ แต่ไม่ถึงกับประมาณเล็กน้อยอย่างร้ายแรงหรือจงใจที่ทำให้หน่วยงานได้รับความเสียหาย

ดังนั้น คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงให้เพิกถอนคำสั่งให้ชดใช้เงิน

การเปลี่ยนแปลงงานจ้าง

คณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานใช้อำนาจ ในการสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงรูปแบบของงานตามสัญญา ให้แตกต่างไปจากแบบรูปรายการละเอียดและข้อกำหนด ในสัญญาและเกิดความเสียหายขึ้น

คณะกรรมการตรวจการจ้าง ผู้ควบคุมงานและผู้รับจ้างจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายนั้นหรือไม่ ? เพียงใด ?

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 351/2556

▪ ผู้ว่าจ้างทำสัญญาจ้างผู้รับจ้าง ให้ซ่อมทางหลวงบริเวณ ที่ถูกอุทกภัย โดยผู้รับจ้างได้ใช้เงินสดเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา ผู้รับจ้างได้ทำงานตามสัญญาและส่งมอบงานเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2546 คณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจรับงานเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2546 ต่อมาในระหว่างการรับประกันความชำรุดบกพร่องของงานจ้างตามสัญญาพบว่าทางหลวงดังกล่าวถูกน้ำกัดเซาะฐานรากสะพานชำรุดเสียหาย นายช่างแขวงการทางจึงมีหนังสือ ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2547 แจ้งให้ผู้รับจ้างทำการแก้ไขเนื่องจากการที่สะพานพังเพราะผู้รับจ้างใช้วัสดุที่ไม่ถูกต้อง แต่ผู้รับจ้างเพิกเฉย จนกระทั่งสะพานได้พังทลายลงเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2547 กรมทางหลวงจึงทำการแก้ไขซ่อมแซมเองคำนวณค่าใช้จ่ายเป็นเงิน 1,900,000 บาท โดยได้ยึดเงินค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาคงเหลือเงินที่ผู้รับจ้างต้องชดใช้อีกจำนวนเงินจึงขาดอยู่ 1,816,436 บาท จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้รับจ้างชดใช้เงินจำนวนดังกล่าว

- ผู้รับจ้างโต้แย้งว่า ได้ปฏิบัติงานตามคำสั่งและภายใต้ดุลพินิจของผู้ควบคุมงานเนื่องจากมีอุปสรรคในการก่อสร้างบริเวณสะพานโดยน้ำป่าไหลหลากพัดเอาก้อนหินขนาดใหญ่มาทับถม RC. Box Culvert หรือท่อระบายน้ำสี่เหลี่ยม ทำให้ทุบรี้ออกไม่หมด และพบหินขนาดกว้างไม่สามารถขุดดินหรือเจาะเพื่อทำฐานรากสะพานได้ จึงได้แจ้งผู้ควบคุมงานและได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมงานให้เปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ โดยได้ปรับดินถมทับท่อ RC. Box Culvert และก่อสร้างต่อม่อฐานรากแผ่และคาด ค.ส.ล. บนพื้นดินที่ปรับถม จึงไม่ต้องรับผิดชอบ

✓ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เอกสารแนบท้ายสัญญากำหนดให้ทุบรี้อ RC. Box Culvert ซึ่งผู้รับจ้างได้ก่อสร้างอยู่เดิมในบริเวณใต้สะพานที่จะทำการก่อสร้างออกก่อนการก่อสร้างต่อม่อฐานรากของสะพาน และสร้างสะพานพร้อมทาดาด ค.ส.ล. ท้องคลองใต้สะพาน แต่ผู้รับจ้างได้ก่อสร้างสะพานโดยไม่ทุบรี้อท่อ RC. Box Culvert ออกให้หมด แต่ได้ปรับดินถมทับท่อ RC. Box Culvert และก่อสร้างต่อม่อฐานรากแผ่และคาด ค.ส.ล. บนพื้นดินที่ปรับถมซึ่ง ไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญา แม้การก่อสร้างดังกล่าวจะได้รับอนุญาตจากผู้ควบคุมงานของผู้ฟ้องคดีได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบก่อสร้างสะพานเป็นต่อม่อแบบฐานรากแผ่ได้ แต่ก็เป็นการปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้ควบคุมงานที่สั่งการไม่ถูกต้องตามรูปแบบรายการและข้อกำหนดในสัญญาและไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการสำหรับงานก่อสร้าง ประกอบกับผู้รับจ้างตกลงทำสัญญารับจ้างทำงานซ่อมทางที่ถูกอุทกภัย ย่อมทราบอยู่ก่อนแล้วว่าบริเวณที่ก่อสร้างมีปัญหาอุทกภัยสูงต้องก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานแห่งหลักวิชาการและตามแบบที่ผู้ว่าจ้างกำหนดตามสัญญา เมื่อผู้รับจ้างทำการก่อสร้างสะพานไม่ถูกต้องตามรูปแบบรายการและข้อกำหนดในสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงแข็งแรงของสะพาน จึงไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบตามสัญญาและต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามสัญญา

นอกจากนี้ แม้ผู้ควบคุมงานจะมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงงานตามสัญญา แต่การควบคุมงานก่อสร้างดังกล่าวต้องให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามรายละเอียดของสัญญาด้วย เมื่อผู้รับจ้างไม่ทုပ်รี้อ ท่อ **RC. Box Culvert** ออกให้หมดและก่อสร้างฐานรากแผ่ของสะพานไม่ถูกต้องตามรูปแบบรายการและข้อกำหนดในสัญญา โดยคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานของผู้ว่าจ้างได้รับรองว่าได้ทုပ်รี้อท่อ **RC. Box Culvert** หมดแล้วและสั่งให้เปลี่ยนแปลงจากแบบก่อสร้างแบบฐานเสาตอกมาเป็นแบบฐานรากแผ่ จึงเป็นการตรวจการจ้าง และควบคุมงานก่อสร้าง ไม่เป็นไปตามแบบรูปรายละเอียด จึงเป็นกรณีที่มีความชำรุดบกพร่องหรือความเสียหายเกิดขึ้นจากกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงงานตามสัญญา จึงถือว่ามีส่วนทำให้เกิดความเสียหายด้วย ผู้ว่าจ้างในฐานะผู้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงาน จึงต้องรับผิดชอบความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย แต่ความเสียหายเกิดจากการที่ผู้รับจ้าง ซึ่งเป็นผู้มีอาชีพในการก่อสร้าง ไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดงานจ้างเหมาะทำการซ่อมทางที่ถูกอุทกภัยและรายละเอียดต่อท้ายสัญญา ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการพังของสะพาน ผู้รับจ้างจึงต้องรับผิดชอบในความเสียหายส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น

ผู้รับจ้าง กรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานจะต้องรับผิดชอบเพียงใด ?
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 351/2556)

การใช้อำนาจของคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงาน แม้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 จะให้อำนาจ ในการสั่งเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมหรือตัดทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร ก็มีได้หมายความว่า จะใช้ดุลพินิจ ได้ตามอำเภอใจ เพราะการใช้อำนาจดังกล่าวยังต้องอยู่ภายใต้รูปแบบและรายละเอียดของสัญญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงาน จึงควรที่จะศึกษารูปแบบและรายละเอียดของสัญญาให้เข้าใจชัดเจน

นอกจากนี้ ในส่วนผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานจะต้องแต่งตั้งผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้คณะกรรมการตรวจ การจ้างหรือผู้ควบคุมงาน ใช้อำนาจหน้าที่ของตนด้วยความระมัดระวังภายใต้ความรู้ความเชี่ยวชาญของตน

การคิดค่าปรับ

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างปรับปรุงซอยทำเรื่องเงิน ๔,๐๗๓,๒๖๐ บาท

สัญญาจ้างลงวันที่ ๑ เม.ย.๒๕๔๖ กำหนดให้เริ่มทำการก่อสร้างภายในวันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๔๖ และให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๕ ก.ค. ๒๕๔๖ (๑๒๐ วัน)

ผู้รับจ้างทำงานไม่แล้วเสร็จตามที่สัญญากำหนดและยังไม่มีกรบอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องถูกปรับ วันละ ๒๐,๓๖๗ บาทนับถัดจากวันครบกำหนดในสัญญา หรือวันที่ผู้ว่าจ้างได้ขยายเวลาให้จนถึงวันที่ผู้รับจ้างทำงานแล้วเสร็จ (งานเสร็จ ๓๐ ม.ค.๒๕๔๗)

ข้อเท็จจริง

ผู้รับจ้าง เริ่มลงมือทำงานวันที่ ๒๗ พ.ค.๒๕๔๖ ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน ซึ่งผู้รับจ้างรู้อยู่แล้วว่าบริเวณก่อสร้างเป็นที่ลุ่มฤดูฝนมีน้ำท่วมขัง และน้ำท่วมก่อนครบกำหนดสัญญา ๓๕ วัน และต่อเนืองหลังครบกำหนด

สัญญา ๑๓๓ วัน

ผู้รับจ้าง ส่งมอบงานแล้วเสร็จในวันที่ ๓๐ ม.ค.๒๕๔๗(สัญญาสิ้นสุดวันที่ ๒๙ ก.ค. ๒๕๔๖) โดยผู้รับจ้างเพียงแต่มีหนังสือขอผ่อนปรนการบอกเลิก และยืนยันว่าเมื่อน้ำท่วมที่บริเวณก่อสร้างลดลงแล้วจะทำการก่อสร้างต่อไปให้แล้วเสร็จ แต่ไม่ได้ยินยอมเสียค่าปรับ

ผู้ว่าจ้าง แจ้งการปรับ วันละ ๒๐,๓๖๗ บาท จำนวน ๑๘๕ วัน และสงวนสิทธิการปรับ

ข้อเท็จจริง

ผู้รับจ้างไม่เห็นด้วย ได้โต้แย้งและสงวนสิทธิการขอรับเงินค่าจ้างตามสัญญา เนื่องจากน้ำท่วมบริเวณก่อสร้าง จนไม่สามารถก่อสร้างได้จึงเป็นเหตุสุดวิสัยที่ผู้ว่าจ้างจะนำมามงด ลดค่าปรับหรือขยายเวลาทำงานได้ตามระเบียบ

ท่านเป็นคณะกรรมการตรวจรับจะปฏิบัติอย่างไร ?

คำถาม

๑. น้ำท่วมบริเวณก่อสร้างจนไม่สามารถก่อสร้างได้ เป็นเหตุสุดวิสัยหรือไม่
๒. ผู้ว่าจ้างจะปรับผู้รับจ้างได้เท่าใด

แนวพิจารณา

๑. เหตุสุดวิสัย
 - ๑.๑ ระเบียบ
 - ๑.๒ มติ ครม.

แนวพิจารณา

๒. การคิดค่าปรับ
 - ๒.๑ สัญญา
 - ๒.๒ ระเบียบ
๓. การบอกเลิกสัญญา

ระเบียบ ข้อ ๑๓๙

การงด ลดค่าปรับ การขยายเวลาทำการ

- สาเหตุ
 - ความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ
 - เหตุสุดวิสัย ที่ไม่อาจป้องกันได้
 - เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ
- พิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

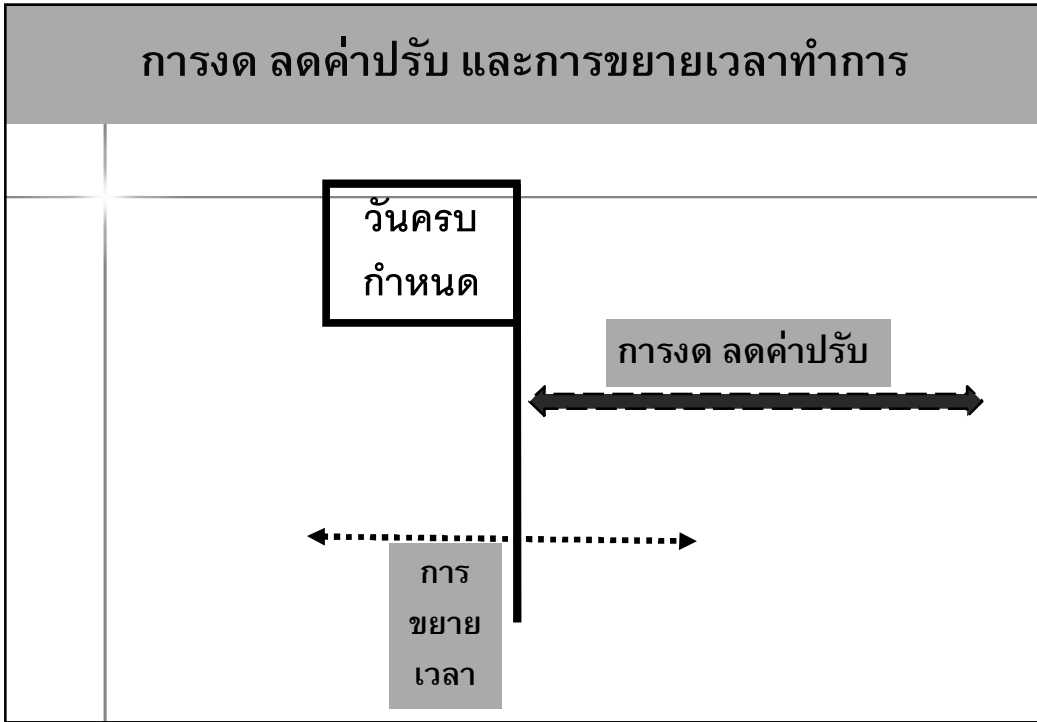
เหตุสุดวิสัย

- หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี ไม่มีใครจะอาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลนั้นในฐานะเช่นนั้น
- องค์ประกอบ
 - ไม่ใช่ความผิดของบุคคลนั้นหรือบุคคลอื่น
 - เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้

มติ ครม.

(นว.๑๖๕/๒๕๐๐ ลว. ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๐)

ข้อ ๒ (ก) ข้ออ้างเกี่ยวกับฤดูกาล ดินฟ้าอากาศ หรือภูมิประเทศที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติเป็นปกติของท้องที่ เช่น อ้างว่าทำงานในฤดูฝนไม่สะดวกทำให้งานล่าช้า หรืออ้างความกันดารของท้องถื่น เป็นต้น อุปสรรคเหล่านี้ คู่สัญญาของรัฐบาลจะต้องรอบรู้หรือคาดหมายได้ล่วงหน้าก่อนที่จะเข้าทำสัญญา

การพิจารณางด ลดค่าปรับ	
<p>การคิดคำนวณค่าปรับกรณีส่งมอบหรือตรวจรับของคู่สัญญาเป็นการล่วงเลยกำหนดเวลาสัญญาแล้ว ส่วนราชการย่อมจะต้องหักระยะเวลาทั้งหมดที่ทางราชการได้ใช้ไปในการทำการตรวจรับออกจากระยะเวลาของความล่าช้าดังกล่าวด้วย โดยถือว่าเป็นระยะเวลาที่อยู่ในความรับผิดชอบของทางราชการ และถือว่าเป็นเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ</p>	

	<p>การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญา การขยายระยะเวลา การงด หรือลดค่าปรับ</p>
	<p>เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ คณะกรรมการตรวจการจ้างที่จะเสนอความเห็นเพื่อ ประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการหรือ ผู้มีอำนาจ ในแต่ละครั้ง</p> <p>(สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กวพ) 1305/ว 11948 ลว 13 ธันวาคม 2543)</p>

<p>ค่าปรับส่งมอบงานล่าช้า</p>	<p>(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙/๒๕๔๘)</p>
<p>ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง ผู้ว่า จ้างสามารถใช้สิทธิตามสัญญาจ้างเรียกค่าปรับจากผู้รับจ้าง อันเนื่องมาจากการส่งมอบงานล่าช้าได้ แต่การส่งมอบงาน ล่าช้ามีสาเหตุมาจากความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ ว่าจ้างร่วมอยู่ด้วย หากผู้ว่าจ้างจะใช้สิทธิเรียกค่าปรับตาม สัญญาต้องนำระยะเวลาในส่วนที่ต้องรับผิดชอบทำให้เกิด ความล่าช้ามาพิจารณาขยายระยะเวลาการปฏิบัติงานตาม สัญญาจ้างเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้รับจ้างในการ คำนวณค่าปรับด้วย</p>	

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๓/๒๕๕๑)

การส่งมอบงานล่าช้ามีสาเหตุมาจากความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าจ้างร่วมอยู่ด้วย และผู้ว่าจ้างรู้เหตุหรือควรรู้ถึงเหตุดังกล่าวตั้งแต่วันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลงตามข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง ของสัญญาที่ตาม กรณีดังกล่าวเข้าข้อยกเว้นตามข้อ ๑๓๙ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ผู้รับจ้างมีสิทธิได้รับการพิจารณาให้งดหรือลดค่าปรับหรือขยายระยะเวลาการทำงานตามสัญญา โดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาข้างต้น

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๑๑/๒๕๕๐)

กรณีที่ผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างก่อสร้างซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการจ้างเพื่อผลสำเร็จของงานพร้อมกันหมดทั้งโครงการ ก่อสร้างงานล่าช้ากว่ากำหนดเวลาตามสัญญา หน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างต้องคิดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวร้อยละ ๐.๐๑ ถึง ๐.๑๐ ของราคางานจ้าง ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหากผู้ว่าจ้างคิดค่าปรับเกินกว่าอัตราที่กำหนดดังกล่าว ถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบ

สำหรับการเรียกค่าปรับกรณีที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้ากว่ากำหนดเวลาตามสัญญานั้น ผู้ว่าจ้างจะต้องคำนวณค่าปรับตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างก่อสร้างงานล่าช้าจริง แต่หากปรากฏว่าความล่าช้าเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ว่าจ้างเอง ผู้ว่าจ้างไม่อาจคิดค่าปรับกรณีดังกล่าวจากผู้รับจ้างได้

ค่าปรับ ก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ

กรณีที่ระยะเวลาดำเนินการตามสัญญาจ้างครบกำหนดแล้วแต่ผู้รับจ้างดำเนินงานตามสัญญาได้เพียงบางส่วน และมีเหตุทำให้เชื่อว่าผู้รับจ้างจะไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้รับจ้างตกเป็นฝ่ายผิดสัญญาจ้าง อันทำให้ผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาและจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานแทน รวมทั้งมีสิทธิเรียกค่าปรับจากการก่อสร้างล่าช้าดังกล่าวได้ตั้งแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาจนถึงวันที่มีการบอกเลิกสัญญา

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๘๔/๒๕๕๐)

การพิจารณางดหรือลดค่าปรับ

คณะกรรมการตรวจการจ้างตรวจและสั่งให้ผู้รับจ้างแก้ไขงานที่ก่อสร้างผิดแบบโดยล่าช้า แต่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานที่ไม่ถูกต้องภายหลังจากที่ผู้ว่าจ้างกำหนดให้ส่งมอบโดยยังไม่ได้มีการแก้ไข ถือเป็นกรณีที่ผู้รับจ้างเจตนาไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบในสัญญาจ้าง จึงไม่อาจอ้างเหตุของการตรวจรับมอบงานและสั่งให้แก้ไขงานล่าช้าของคณะกรรมการตรวจการจ้างมาปฏิเสธการชำระค่าปรับกรณีส่งมอบงานล่าช้าของตนได้ เนื่องจากผู้รับจ้างย่อมมีหน้าที่ต้องแก้ไขงานให้ถูกต้องตามสัญญาก่อนการส่งมอบ การที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิหักเงินค่าจ้างเพื่อเป็นค่าปรับตามสัญญา จึงเป็นการใช้สิทธิตามสัญญาโดยชอบแล้ว

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๒/๒๕๕๖)

การพิจารณางดหรือลดค่าปรับ

การส่งมอบงานล่าช้าเกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้างที่เข้าดำเนินการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนดตามสัญญา รวมทั้งการที่ผู้รับจ้างไม่ไปดูสถานที่ก่อสร้างเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคก่อนการทำงานตามประกาศของทางราชการ และไม่ดำเนินการก่อสร้างตามแบบในสัญญาจ้าง ไม่ถือเป็นเหตุที่ ผู้รับจ้างจะกล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับหรือขยายระยะเวลาการทำงานตามสัญญาจ้าง

การที่ผู้ว่าจ้างใช้สิทธิหักเงินค่าจ้างของผู้รับจ้าง จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๔/๒๕๔๘)

การพิจารณางดหรือลดค่าปรับ

การส่งมอบงานล่าช้าเกิดจากความบกพร่องของผู้รับจ้างที่เข้าดำเนินการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนดเวลาตามสัญญา ผู้รับจ้างไม่อาจนำเหตุที่ผู้ว่าจ้างแต่งตั้งผู้ควบคุมงานและให้ผู้ควบคุมงานเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ล่าช้ามาปฏิเสธความรับผิดชอบจากการก่อสร้างงานล่าช้าได้ ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวผู้รับจ้างสามารถแก้ไขได้โดยไม่ต้องรอให้ผู้ว่าจ้างเข้ามาประสานหรือดำเนินการให้ จึงไม่ใช่การส่งมอบงานล่าช้าที่เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างจึงมีสิทธิที่จะเรียกและหักค่าปรับเอาจากค่าจ้างตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้าได้ตามสัญญา

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๘/๒๕๕๐)

การบอกเลิกสัญญา
ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ
ข้อ 137 ข้อ 138

การเลิกสัญญาอาจทำได้ ๒ วิธี

คู่สัญญาดตกลงกันเลิกสัญญา

✓ คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวบอกเลิกสัญญา
✓ ข้อสัญญา ถ้ามีการผิดสัญญาหรือมีการไม่ชำระหนี้
อย่างหนึ่งของคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิที่จะเลิกสัญญาได้

บทบัญญัติของกฎหมาย

การบอกเลิกสัญญา : ข้อ 137

- มีเหตุอันเชื่อได้ว่าผู้รับจ้างทำงานไม่แล้วเสร็จในกำหนด
- เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ
 - เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ
 - เพื่อการแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการ

การบอกเลิกสัญญา : ข้อ 138

- ค่าปรับจะเกินร้อยละ 10 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง
 - เว้นแต่ จะยอมเสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไข
- หัวหน้าส่วนราชการผ่อนตามความจำเป็น

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

เอกชนเป็นฝ่ายผิดสัญญาอย่างร้ายแรง ราชการก็อาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้เอง

เอกชนไม่ได้เป็นฝ่ายผิดสัญญา ราชการอาจใช้สิทธิเลิกสัญญาได้ ถ้าเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ และเมื่อเลิกสัญญาแล้ว คู่สัญญาฝ่ายราชการต้องชดเชยค่าเสียหายเต็มจำนวนให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชน

ข้อ ๑๓๗ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนราชการคู่สัญญาต้องพิจารณาว่า มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้รับจ้าง ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือไม่ และการเลิกสัญญานั้นจะต้องเป็นไปเฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไปด้วย

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

ข้อ ๑๓๗ ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ในกรณีที่มีเหตุอันเชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

การตกลงกับคู่สัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาได้เฉพาะกรณีที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไป

กรณีที่เอกชนผู้รับจ้างเข้าปฏิบัติตามสัญญาเมื่อเหลือเวลาเพียงไม่ถึงหนึ่งในสี่ของระยะเวลาทั้งหมดตามสัญญาและหยุดพักงานโดยไม่มีสาเหตุ หน่วยงานทางปกครองผู้ว่าจ้างจึงใช้สิทธิบอกเลิกสัญญานั้นเป็นการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาโดยชอบ ผู้ว่าจ้างจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหายตามสัญญาให้แก่ผู้รับจ้าง

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

ผู้ว่าจ้างจะนำความบกพร่องของการแสดงเจตนาทำนิติกรรมสัญญาอันเนื่องมาจากการสำคัญผิดในคุณสมบัติของคู่สัญญา มาเป็นเหตุแห่งการยกเลิกสัญญาได้ก็ต่อเมื่อความบกพร่องดังกล่าวมิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ว่าจ้างไม่เช่นนั้นย่อมเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และเป็น การยกเลิกสัญญาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานทางปกครองต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่คู่สัญญาฝ่ายผู้รับจ้าง

การบอกเลิกสัญญาโดยอ้างข้อกำหนดในสัญญาที่กำหนดให้หน่วยงานทางปกครองคู่สัญญาสามารถบอกเลิกสัญญาได้โดยฝ่ายเดียว

การใช้สิทธิเลิกสัญญา

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งสงวนสิทธิปรับผู้ฟ้องคดีโดยให้เหตุผลว่าสัญญาจ้างกับผู้ถูกฟ้องคดี ตามสัญญากำหนดให้ผู้รับจ้างต้องทำงานให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ บัดนี้ครบกำหนดตามสัญญาจ้างแล้ว ผู้รับจ้างยังไม่สามารถส่งมอบงานได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงขอสงวนสิทธิ ค่าปรับตั้งแต่วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป เชื่อได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ขยายระยะเวลาก่อสร้าง ตามสัญญาให้แก่ผู้ฟ้องคดีจนถึงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๖ จริงแม้ไม่ปรากฏหลักฐานการแก้ไขเปลี่ยนแปลง แต่สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเป็นสัญญาจ้างทำของที่หวังผลสำเร็จของงานที่จ้าง ซึ่งตาม มาตรา ๕๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ได้กำหนดรูปแบบการแสดงเจตนาของคู่สัญญาไว้ ดังนั้น แม้ทำด้วยวาจาก็มีผลใช้บังคับได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แย้งว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงระยะเวลา การก่อสร้างตามสัญญาไม่ปรากฏเหตุผลของการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงและไม่มี การเสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอนประกอบกับข้อ ๑๒๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ ห้ามมิให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ลงนามไว้ แล้วเว้นแต่เป็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก็ตาม แต่ระเบียบ ดังกล่าวเป็นเพียงระเบียบภายในของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งไม่อาจยกขึ้นอ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบ บุคคลภายนอกได้

ระเบียบว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานของรัฐ มีลักษณะเป็นกฎหมายมหาชน และเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย หน่วยงานของรัฐจึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะ ไม่ปฏิบัติตามหรือตกลงให้มีผลเป็นอย่างอื่นผิดไปจาก ที่กำหนดไว้ การกำหนดข้อตกลงใดในสัญญาของหน่วยงานของรัฐโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ย่อมไม่อาจใช้บังคับได้

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.303/2554)

เหตุที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้าจนผู้ว่าจ้างปรับเป็นเพราะความผิดของผู้รับจ้างเองที่ไม่เข้าทำงานตามสัญญาและเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนที่ได้เสนอต่อผู้ว่าจ้าง แม้ผู้รับจ้างได้เข้าทำงานอีกครั้งเมื่อวันที่ 27 พ.ค. 2546 ก็เป็นช่วงเข้าฤดูฝน ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้รับจ้างควรจรรู้ตั้งแต่แรกแล้ว เพราะก่อนที่ผู้รับจ้าง จะเข้าเสนอราคา ต้องมีการตรวจสอบและออกไปดูสถานที่ที่จะทำการก่อสร้างแล้วว่ามีสภาพอย่างไร การที่ฝนตกหนักทำให้น้ำเริ่มท่วมในขณะที่สัญญายังเหลืออีก 35 วัน นับตั้งแต่ 25 มิ.ย. ถึง 29 ก.ค. 2546 และต่อเนื่องจากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานต่อไปได้ เป็นผลให้ผู้รับจ้างต้องทำงานล่าช้ากว่ากำหนดเป็นเวลา 168 วัน จึงเป็นเหตุการณंपกิตตามฤดูกาลที่เกิดขึ้น มิใช่เหตุสุดวิสัยเพราะเกิดอุทกภัยตามที่ผู้รับจ้างอ้างแต่อย่างใด ผู้รับจ้างจึงไม่อาจอ้างเอาเหตุที่ฝนตกหน้าท่วมบริเวณที่ก่อสร้างมาเป็นอุปสรรคเพื่อขอต่ออายุสัญญาออกไปอีก 168 วันได้ เพราะขัดต่อมติกรม.ตามหนังสือ ที่ นว.165/2500 ลงวันที่ 21 ต.ค. 2500

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.303/2554)

ในกรณีที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญา หรือข้อตกลงได้และจะต้องมีการปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น หากจำนวนเงินค่าปรับจะเกินร้อยละ 10 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างให้ส่วนราชการพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น

เมื่อผู้ว่าจ้างได้ปรับผู้รับจ้างเป็นเวลา 185 วัน วันละ 20,367 บาท เป็นเงิน 3,767,895 บาท โดยผู้รับจ้างเพียงแต่มีหนังสือขอผ่อนปรนการบอกเลิกและยืนยันว่าเมื่อหน้าท่วม ที่บริเวณก่อสร้างลดลงแล้วจะทำการก่อสร้างต่อไปให้แล้วเสร็จ แต่ไม่ได้ยินยอมเสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น อันจะทำให้ผู้ว่าจ้างสามารถผ่อนปรน การบอกเลิกสัญญาได้หนังสือของผู้รับจ้างจึงมิใช่หนังสือขอผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาแต่อย่างใด

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.303/2554)

เมื่อค่าปรับที่ผู้ว่าจ้างหักจากเงินค่าจ้างจะเกินร้อยละ 10 ของวงเงินที่จ้าง คือ 407,326 บาท ผู้ว่าจ้างจึงต้องบอกเลิกสัญญาเมื่อไม่มีการยกเลิกสัญญาจึงเป็นกรณีที่ผู้ว่าจ้าง ปฏิบัติฝ่าฝืนระเบียบ ข้างต้นเสียเอง การที่ผู้ว่าจ้างปรับผู้รับจ้างเป็นเงิน 3,767,895 บาท ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินค่าจ้างที่ควรจะได้ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ว่าจ้างจึงมีสิทธิปรับผู้รับจ้างได้เพียงเงินจำนวน 407,326 บาท และต้องชำระค่าจ้างส่วนที่เหลือจากการหักค่าปรับให้แก่ ผู้รับจ้างเป็นเงินจำนวน 3,665,934 บาท

คำปรับ

การจัดทำสัญญาทางปกครองอาศัยหลักกฎหมายทั่วไปในเรื่องสัญญาตามกฎหมายแพ่ง เช่น หลักการแสดงเจตนาในการทำสัญญาและหลักการเกิดขึ้นของสัญญาก็ตาม

การจัดทำสัญญาทางปกครองที่เกี่ยวกับการพัสดุจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีสถานะเป็นกฎเกณฑ์ของฝ่ายปกครอง ที่มุ่งให้การจัดซื้อและจัดจ้างในภาครัฐมีความเป็นเอกภาพในการดำเนินการ เปิดเผยโปรงใส และให้ความเป็นธรรมแก่เอกชนอย่างเท่าเทียมกัน

ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะหน่วยงานทางปกครองจึงมีหน้าที่ต้องผูกพันตนต่อระเบียบอย่างเคร่งครัด แม้ระเบียบจะเปิดโอกาสให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้ดุลพินิจในบางกรณี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็สามารถใช้ดุลพินิจได้เฉพาะในกรอบที่ระเบียบกำหนดไว้ ไม่อาจใช้ดุลพินิจได้อย่างอำเภอใจ ดังนั้น เมื่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๔ วรรคหนึ่ง กำหนดให้คำปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ ๐.๐๑ - ๐.๑๐ ของราคางานจ้าง แต่สัญญาข้อ ๑๗ กำหนดให้ ผู้รับจ้างต้องชำระค่าปรับคิดเป็นอัตราร้อยละ ๐.๔๐ ของราคางานจ้าง จึงเห็นได้ว่า จำนวนเงินค่าปรับมีอัตราส่วนที่สูงเกินกว่าอัตราค่าปรับตามข้อ ๑๓๔ วรรคหนึ่ง ของระเบียบฯ การกำหนดอัตราค่าปรับจึงไม่ชอบหน่วยงานของรัฐจึงมีหน้าที่ต้องแก้ไขข้อสัญญาให้สอดคล้องกับระเบียบฯ แต่เมื่อหน่วยงานของรัฐมิได้แก้ไขสัญญา จึงต้องนำข้อ ๑๓๔ วรรคหนึ่ง ของระเบียบฯ มาใช้บังคับแทน โดยมีสิทธิปรับเพียงร้อยละ ๐.๑๐ ของราคางานจ้าง หรือคิดเป็นจำนวนเงินค่าปรับวันละ ๖,๙๐๑.๒๓ บาท เมื่อหน่วยงานของรัฐได้หักเงินค่าปรับของผู้รับจ้างเกินจำนวนที่มีสิทธิเรียกค่าปรับจากผู้รับจ้าง จึงต้องคืนเงินค่าปรับที่รับไว้เกิน

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๕๑/๒๕๕๓)

ศาลปกครองสูงสุด วางหลักกฎหมายว่า

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 มีสถานะเป็น กฎเกณฑ์ที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ผูกพันตนต่อ ระเบียบอย่างเคร่งครัด แม้จะมีบางกรณีที่ระเบียบฯ เปิดโอกาสให้หน่วยงานทาง ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจได้ก็ทำตามหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบก็ต้องใช้ดุลพินิจภายในกรอบที่ ระเบียบฯ ได้กำหนดไว้เท่านั้น ไม่อาจใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจหรือเกินเลยไป กว่าที่ระเบียบกำหนด ดังนั้น เมื่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ใช้อำนาจกระทำการในลักษณะดังกล่าวก็ต้องแก้ไขให้ถูกต้องตามกรอบที่ ระเบียบกำหนดไว้ เพราะในท้ายที่สุด หากเป็นข้อพิพาทขึ้นสู่การพิจารณาของ ศาล ศาลจะต้องมีคำพิพากษาโดยยึดถือกฎหมายที่ระเบียบกำหนดนั่นเอง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๔๘/๒๕๕๓)

การตรวจรับ ???

- ไม่มีของ ?????
- ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน ?????
- ไม่ถูกต้องตามสัญญา
 - เสื่อ ?????
 - ถนน ?????

การงดลดค่าปรับ การขยายอายุสัญญา(เหตุสุดวิสัย)

- เหตุเกิดก่อนวันครบกำหนดสัญญา
- เหตุเกิดหลังวันครบกำหนดสัญญาที่ผู้ค้าผิดนัดยกขึ้น
กล่าวอ้างไม่ได้

นร(กวพ) 1304/2358 ลว 12 มีนาคม 2540

การงดลดค่าปรับ การขยายอายุสัญญา(เหตุสุดวิสัย)

- ระยะเวลาที่เสียไปเพราะการตรวจรับล่าช้า ถือเป็น
ความผิดหรือความบกพร่องของทางราชการ

นร(กวพ) 1204/4681 ลว 13 พฤษภาคม 2537

ขอบคุณ

และ

สวัสดิ์ครับ

E-mail:cherdchai_m@ymail.com

ซ่อมไม่ได้

ข้อเท็จจริง

หน่วยงานแห่งนี้แจ้งช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ กำหนดส่งมอบพัสดุใน ๑๕ วันนับถัดจากวันทำสัญญา

ผู้รับแจ้งแจ้งว่าไม่สามารถซ่อมได้เพราะไม่มีอะไหล่ประกอบเครื่องดังกล่าวผ่านการซ่อมหลาย ครั้ง อย่างไม่สามารถหาอะไหล่อื่นมาทดแทนได้

ซ่อมไม่ได้

ข้อหาหรือ

- เป็นเหตุสุดวิสัย หรือไม่
- งดค่าปรับ ได้หรือไม่
- บอกละเมิดสัญญา ได้หรือไม่
- สั่งเป็นผู้ทำงาน ได้หรือไม่

ซ่อมไม่ได้

แนววินิจฉัย

- เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่สามารถซ่อมได้ เพราะเป็นเครื่องรุ่นเก่า และได้เคยผ่านการซ่อมมาก่อนแล้ว ทำให้อะไหล่ภายในบางตัวบอบช้ำมาก ไม่สามารถนำอะไหล่อื่นมาทดแทนได้ โดยที่ผู้รับจ้างได้พยายามที่จะซ่อมอย่างเต็มความสามารถ แต่ก็ซ่อมเครื่องนั้นไม่ได้
- ข้อ 139 (3) +วรรคสอง

ซ่อมไม่ได้

แนววินิจฉัย

- การบอกเลิกสัญญา ความเป็นธรรม
 - การที่บริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในใบสั่งจ้างได้ เนื่องจาก เครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเป็นเครื่องรุ่นเก่ามาก ไม่สามารถหาอะไหล่ มาเปลี่ยนได้
- ✓ เป็นความรับผิดชอบของผู้รับจ้างหรือไม่ ?

ซ่อมไม่ได้

- การบอกเลิกสัญญาเป็นดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ
- ผลของการบอกเลิกสัญญา คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่ง ใดกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ป.พ.พ. มาตรา ๓๕๑
- หากงานที่ผู้ว่าจ้างได้รับไว้และใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามสัญญาหรือข้อตกลงแล้ว ผู้ว่าจ้างจะต้องชดใช้เงินคืนตามควรค่าแห่งงานนั้น โดยจะต้องมีการหักค่าปรับ และค่าเสียหายอื่นๆ (ถ้ามี) ออกก่อนด้วย เว้นแต่ งานที่รับไว้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในราชการตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ จึงต้องถือว่าไม่ควรค่าแห่งการชดใช้เงินคืน

ซ่อมไม่ได้

○การลงโทษผู้ทำงาน

- ✓ กรณีที่ผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลง จะต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ข้อเท็จจริงของผู้รับจ้างที่ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลง มีเหตุผลอันสมควรที่จะรับฟังได้หรือไม่
- ✓ รับฟังได้ ไม่เป็นผู้ทำงาน